KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 12.11.2020 r.
COM(2020) 736 final

2020/0327 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej we Wspólnym Komitecie EOG w sprawie zmiany załącznika VI (Zabezpieczenie społeczne) do Porozumienia EOG

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

UZASADNIENIE

1. PRZEDMIOT WNIOSKU

Niniejszy wniosek dotyczy decyzji ustalającej stanowisko, które ma być zajęte w imieniu Unii we Wspólnym Komitecie EOG w związku z planowanym przyjęciem decyzji Wspólnego Komitetu dotyczącej zmiany załącznika VI (Zabezpieczenie społeczne) do Porozumienia EOG

2. KONTEKST WNIOSKU

2.1. Porozumienie EOG

Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym („Porozumienie EOG") gwarantuje obywatelom i podmiotom gospodarczym EOG równe prawa i obowiązki w ramach rynku wewnętrznego. Porozumienie przewiduje objęcie prawodawstwem UE dotyczącym czterech swobód wszystkich 30 państw EOG, a mianowicie państw członkowskich UE, Norwegii, Islandii i Liechtensteinu. Ponadto Porozumienie EOG obejmuje współpracę w innych ważnych dziedzinach, takich jak badania i rozwój, kształcenie, polityka społeczna, środowisko, ochrona konsumentów, turystyka i kultura, zwanych wspólnie „działaniami wspierającymi i politykami horyzontalnymi". Porozumienie weszło w życie z dniem 1 stycznia 1994 r. Unia Europejska wraz z jej państwami członkowskimi jest stroną Porozumienia.

2.2. Wspólny Komitet EOG

Za zarządzanie Porozumieniem EOG odpowiada Wspólny Komitet EOG. Jest to forum wymiany poglądów dotyczących funkcjonowania Porozumienia EOG. Jego decyzje podejmowane są w drodze konsensusu. Zgodnie z Traktatem z Lizbony odpowiedzialność za koordynację spraw dotyczących EOG po stronie UE spoczywa na Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych.

2.3. Planowany akt Wspólnego Komitetu EOG

Oczekuje się, że Wspólny Komitet EOG przyjmie decyzję Wspólnego Komitetu EOG dotyczącą zmiany załącznika VI (Zabezpieczenie społeczne) do Porozumienia EOG („planowany akt").

Celem planowanego aktu jest zapewnienie, na zasadzie wzajemności, ochrony praw do zabezpieczenia społecznego obywatelom Zjednoczonego Królestwa, bezpaństwowcom i uchodźcom, a także członkom ich rodzin i osobom pozostałym przy życiu po ich śmierci, którzy w okresie przejściowym znajdują się lub znajdowali się w sytuacji transgranicznej z udziałem jednocześnie co najmniej jednej umawiającej się strony Porozumienia EOG i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Planowany akt będzie wiążący dla stron zgodnie z art. 103 i 104 Porozumienia EOG.

3. STANOWISKO, JAKIE MA BYĆ ZAJĘTE W IMIENIU UNII

Należy zapewnić, na zasadzie wzajemności, ochronę praw do zabezpieczenia społecznego obywatelom Zjednoczonego Królestwa, bezpaństwowcom i uchodźcom, a także członkom ich rodzin i osobom pozostałym przy życiu po ich śmierci, którzy w okresie przejściowym określonym w art. 126 Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej

(„umowa o wystąpieniu”)[1], znajdują się lub znajdowali się w sytuacji transgranicznej z udziałem jednocześnie co najmniej jednej umawiającej się strony Porozumienia EOG i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Na podstawie art. 33 ust. 1 umowy o wystąpieniu[2], postanowienia tytułu III (w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego) tej umowy stosuje się również do obywateli państw EOG-EFTA, pod warunkiem że państwa te zawrą odpowiednie umowy ze Zjednoczonym Królestwem (a umowy te będą miały zastosowanie do obywateli Unii) oraz z Unią (a umowy te będą miały zastosowanie do obywateli Zjednoczonego Królestwa).

Ponieważ państwa EOG-EFTA zawarły już odpowiednie umowy ze Zjednoczonym Królestwem, do Unii i państw EOG-EFTA należy obecnie zawarcie umów, które zapewniłyby obywatelom Zjednoczonego Królestwa – w ramach zakresu stosowania umowy o wystąpieniu i Umowy w sprawie ustaleń między Islandią, Księstwem Liechtensteinu, Królestwem Norwegii i Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej („umowa o opuszczeniu”) – ochronę ich praw do zabezpieczenia społecznego nabytych przed datą zakończenia okresu przejściowego lub nabytych w późniejszym okresie.

Celem projektu decyzji Wspólnego Komitetu EOG (dołączonego do niniejszej proponowanej decyzji Rady) jest zatem zmiana załącznika VI (Zabezpieczenie społeczne) do Porozumienia EOG, po to by zapewnić obywatelom Zjednoczonego Królestwa zachowanie owych praw do zabezpieczenia społecznego.

Treść i charakter projektu załączonej decyzji Wspólnego Komitetu EOG wykraczają poza to, co można uznać za zwykłe dostosowania techniczne w rozumieniu rozporządzenia Rady nr 2894/94. Rada powinna zatem ustalić stanowisko Unii.

4. PODSTAWA PRAWNA

4.1. Proceduralna podstawa prawna

4.1.1. Zasady

Art. 218 ust. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) określa tryb przyjmowania decyzji ustalających „stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy”.

Pojęcie „akty mające skutki prawne” obejmuje akty, które mają skutki prawne na mocy przepisów prawa międzynarodowego dotyczących danego organu. Obejmuje ono ponadto instrumenty, które nie są wiążące na mocy prawa międzynarodowego, ale mogą „w sposób decydujący wywrzeć wpływ na treść przepisów przyjętych przez prawodawcę Unii”[3].

4.1.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Wspólny Komitet EOG jest organem utworzonym przez umowę, a mianowicie Porozumienie EOG. Akt, który ma zostać przyjęty przez Wspólny Komitet EOG, stanowi akt mający skutki prawne. Planowany akt będzie wiążący na mocy prawa międzynarodowego zgodnie z art. 103 i 104 Porozumienia EOG.

---

1 Dz.U. L 29 z 31.1.2020, s. 7.

2 Dz.U. L 29 z 31.1.2020, s. 7.

3 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r., Niemcy/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, pkt 61-64.

Planowany akt nie uzupełnia ani nie zmienia ram instytucjonalnych umowy. W związku z tym proceduralną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 218 ust. 9 TFUE.

4.2. Materialna podstawa prawna

4.2.1. Zasady

Materialna podstawa prawna decyzji przyjętej w trybie art. 218 ust. 9 TFUE jest uzależniona głównie od celu i treści planowanego aktu, którego dotyczy stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii. Jeżeli planowany akt ma dwojaki cel lub dwa elementy składowe, a jeden z tych celów lub elementów da się określić jako główny, zaś drugi ma jedynie pomocniczy charakter, decyzja przyjęta na mocy art. 218 ust. 9 TFUE musi mieć jedną materialną podstawę prawną, tj. podstawę, której wymaga główny lub dominujący cel lub element składowy.

Jeżeli planowany akt ma jednocześnie wiele celów lub elementów składowych, które są nierozłącznie ze sobą związane, a żaden nie ma charakteru pomocniczego w stosunku do pozostałych, materialna podstawa prawna decyzji przyjętej na podstawie art. 218 ust. 9 TFUE musi – na zasadzie wyjątku – obejmować różne, odpowiadające tym celom i elementom podstawy prawne.

4.2.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Planowany akt służy osiągnięciu celów i obejmuje elementy z dziedziny zabezpieczenia społecznego i przekazywania uprawnień. Wspomniane elementy planowanego aktu są związane ze sobą w sposób nierozłączny, a żaden z nich nie ma charakteru pomocniczego w stosunku do pozostałych.

Materialna podstawa prawna proponowanej decyzji obejmuje zatem następujące postanowienia: art. 48 i 352 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

4.3. Podsumowanie

Podstawą prawną proponowanej decyzji powinny być art. 48 i 352 TFUE w związku z art. 218 ust. 9 TFUE.

5. PUBLIKACJA PLANOWANEGO AKTU

Ponieważ akt Wspólnego Komitetu EOG zmieni załącznik VI w sprawie zabezpieczenia społecznego, po przyjęciu należy go opublikować w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

2020/0327 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, które ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej we Wspólnym Komitecie EOG w sprawie zmiany załącznika VI (Zabezpieczenie społeczne) do Porozumienia EOG

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 48 i 352 w związku z art. 218 ust. 9,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2894/94 z dnia 28 listopada 1994 r. w sprawie uzgodnień dotyczących stosowania Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym[4], w szczególności jego art. 1 ust. 3,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym[5] („Porozumienie EOG") weszło w życie z dniem 1 stycznia 1994 r.

(2) Na podstawie art. 98 Porozumienia EOG Wspólny Komitet EOG może podjąć decyzję o zmianie, między innymi, załącznika VI do Porozumienia EOG, w którym zawarto postanowienia w sprawie zabezpieczenia społecznego.

(3) Art. 33 Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej („umowa o wystąpieniu")[6] stanowi, że postanowienia tytułu III części drugiej umowy o wystąpieniu mają zastosowanie do obywateli Islandii, Księstwa Liechtensteinu i Królestwa Norwegii, pod warunkiem że państwa te zawarły i stosują odpowiednie umowy ze Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, które mają zastosowanie do obywateli Unii, a także że państwa te zawarły i stosują odpowiednie umowy z Unią Europejską, które mają zastosowanie do obywateli Zjednoczonego Królestwa.

(4) Art. 32 Umowy w sprawie ustaleń między Islandią, Księstwem Liechtensteinu, Królestwem Norwegii i Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej, Porozumienia EOG i innych umów mających zastosowanie w stosunkach między Zjednoczonym Królestwem i państwami EOG–EFTA z uwagi na członkostwo Zjednoczonego Królestwa w Unii Europejskiej („umowa o opuszczeniu") stanowi, że postanowienia części drugiej tytułu III umowy o opuszczeniu stosuje się do obywateli

[4] Dz.U. L 305 z 30.11.1994, s. 6.
[5] Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3.
[6] Dz.U. L 29 z 31.1.2020, s. 7.

Unii, pod warunkiem że Unia zawarła i stosuje odpowiednie umowy ze Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, które mają zastosowanie do obywateli państw EOG-EFTA, a także że Unia zawarła i stosuje odpowiednie umowy z państwami EOG–EFTA, które mają zastosowanie do obywateli Zjednoczonego Królestwa.

(5) Należy zatem zapewnić, na zasadzie wzajemności, ochronę praw do zabezpieczenia społecznego obywatelom Zjednoczonego Królestwa, bezpaństwowcom i uchodźcom, a także członkom ich rodzin i osobom pozostałym przy życiu po ich śmierci, którzy w okresie przejściowym znajdują się lub znajdowali się w sytuacji transgranicznej z udziałem jednocześnie co najmniej jednej umawiającej się strony Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

(6) Stanowisko Unii we Wspólnym Komitecie EOG powinno w związku z tym opierać się na projekcie decyzji Wspólnego Komitetu EOG określonym w załączniku do niniejszej decyzji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii we Wspólnym Komitecie EOG w sprawie proponowanej zmiany załącznika VI (Zabezpieczenie społeczne) do Porozumienia EOG, opiera się na projekcie decyzji Wspólnego Komitetu EOG dołączonym do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący